20. Прачытайце верш М. Пазнякова:

На балоце
Журавіны,
Як жарыначкі,
Гараць.
Не тушыць, сябры, прыходзьце,
А ў вядзерцы іх збіраць.

Чым з’яўляецца выдзелены выраз?

А) метафарай. **Б)** зваротам. **В)** параўнаннем.
Г) гіпербалай. **Д)** эпітэтам.

21. Вызначце словы, у якіх правільна выдзелены націскны галосны:

*1) **а**ер; 2) блытан**і**на; 3) к**а**менны; 4) ар**а**хіс;*
*5) жаўн**а**; 6) зас**е**нь; 7) круп**я**ны.*

А) усе словы. **Б)** 1, 4, 6 **В)** 2, 4, 5. **Г)** 2, 4, 7. **Д)** 3, 4.

22. У якім слоўніку беларускай мовы можна даведацца пра гісторыю паходжання слова?

А) тлумачальным. **Б)** арфаграфічным. **В)** этымалагічным.
Г) фразеалагічным. **Д)** марфемным.

23. Кожны празаічны твор мае пэўную кампазіцыйную паслядоўнасць. Выберыце правільны варыянт.

А) зачын, кульмінацыя, развязка, канцоўка, завязка.
Б) кульмінацыя, развязка, зачын, завязка, канцоўка.
В) завязка, зачын, развязка, кульмінацыя, канцоўка.
Г) зачын, завязка, кульмінацыя, развязка, канцоўка.
Д) зачын, завязка, канцоўка, кульмінацыя, развязка.

24. Выберыце з прыведзеных толькі назвы раздзелаў, з якіх складаецца навука аб мове:

1) графіка; 2) фальклор; 3) марфалогія;
4) стылістыка; 5) фанетыка; 6) эпас.

А) усе назвы. **Б)** няма такіх назваў. **В)** 1, 2, 5.
Г) 1, 3, 4, 5. **Д)** 2, 6.

Конкурс арганізаваны і праводзіцца Грамадскім аб’яднаннем «Беларуская асацыяцыя «Конкурс» сумесна з Акадэміяй паслядыпломнай адукацыі пад эгідай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

220013, г. Мінск, вул. Дарашэвіча, 3, РЗШ АПА.
тэл. (017) 292 80 31, 292 34 01; e-mail: info@bakonkurs.org
http://www.bakonkurs.org/

ГА «БА «Конкурс». Заказ 9. Тыраж 22500 экз. г. Мінск. 2008 г.

Конкурс па беларускай мове
“БУСЛІК-2008”

Чацвер, 21 лютага 2008 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- карыстацца падручнікамі, канспектамі, справачнай літаратурай забараняецца;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (8 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 8 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 8 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- няправільны адказ адзначаецца чвэрцю балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, і залічваецца са знакам «мінус», у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 24 балы;
- максімальная колькасць балаў, якую можа атрымаць удзельнік конкурсу, – 120;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем застаецца ўдзельніку.

Заданне для вучняў 3-4 класаў

1. Колькі складоў у слове ***буслік***?

А) 1. **Б)** 2. **В)** 3. **Г)** 4. **Д)** 6.

2. Пра які зімовы месяц у народзе гавораць, што ён *«зямлю грудзіць, хаты студзіць, год канчае, зіму пачынае»*?

А) студзень. **Б)** люты. **В)** лістапад.
Г) снежань. **Д)** кастрычнік.

3. Колькі разоў сустракаецца гук **[*ш*]** у скорагаворцы:
Мама мышка сушыла шышкі, мышка-малышка мыла лыжкі.

А) 3. **Б)** 4. **В)** 6. **Г)** 7. **Д)** 8.

4. Устаўце патрэбнае слова ў вершаваны радок Э. Агняцвет:

У шпакоўні пуста, ціха:
Дзесь на ... шпак, шпачыха.

А) поўначы. **Б)** поўдні. **В)** захадзе.
Г) усходзе. **Д)** шпацыроўцы.

5. Колькі слоў у сказе:

Надлесамвышэйпаднялосясонцаіўсміхнуласязямлі.

А) 5. **Б)** 6. **В)** 7. **Г)** 8. **Д)** 9.

6. Дадзены словы: *1) панядзелак; 2) заўтра; 3) аўторак; 4) чацвер*. Якое з іх лішняе?

А) няма лішняга слова. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

7. Сымонку неабходна было назваць адным словам малюнкі, на якіх мастакі адлюстроўваюць лясы, палі, лугі, рэкі, прыроднае асяроддзе. Ён вырашыў, што гэта – …

А) кніга. **Б)** апавяданне. **В)** партрэт.
Г) пейзаж. **Д)** апісанне.

8. Вучань запісаў пад дыктоўку сказ: *У Піліпа было ня больш семі капеяк*. Колькі памылак дапусціў хлопчык?

А) памылак няма. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

9. Колькі гукаў у слове ***раздзьмуць***?

А) 2. **Б)** 6. **В)** 7. **Г)** 8. **Д)** 10.

10. Вызначце правільна напісанае слова:

А) светафор. **Б)** святлафор. **В)** светлафор.
Г) святлафар. **Д)** святафор.

11. Колькі асабовых назоўнікаў ужыта ў вершы І. Шуцько «Сняжок»?

Закружыліся сняжынкі,
Ну, нібыта матылькі,
Надзя – шустрая дзяўчынка –
Ловіць іх у дзве рукі.

А) 1. **Б)** 2. **В)** 3. **Г)** 4. **Д)** 5.

12. Якога дзеяслова не хапае ў вершаваным радку А. Пысіна:

У дубах салаўі адсвісталі, … над плугам жаўрук.

А) адзваніў. **Б)** стаміўся. **В)** адзвінеў.
Г) адчырыкаў. **Д)** адпрацаваў.

13. У якіх словах не трэба пісаць мяккі знак?

1) аген..чык; 2) с..вет; 3) песен..ка;
4) ялін..ка; 5) нос..біт; 6) раз..ба.

А) ва ўсіх словах. **Б)** 1, 3, 5. **В)** 2, 4. **Г)** 2, 6. **Д)** 3, 5, 6.

14. Закончыце народнае выслоўе: *Хто ўлетку цяньку шукае, той узімку …*

А) добра засынае. **Б)** галадае. **В)** на печы грэецца.
Г) парыцца. **Д)** лётае.

15. Колькі назоўнікаў адзіночнага ліку назоўнага склону можна ўтварыць з гукаў [***а***], [***л’***], [***п***], [***і***]?

А) 0. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

16. Значэнне якіх слоў з прыведзеных змяняецца са зменай месца націску?

1) паўза; 2) кара; 3) цэгла; 4) каса; 5) жыта; 6) каралі.

А) усіх слоў. **Б)** 1, 2, 5. **В)** 1, 3, 5. **Г)** 2, 4, 6. **Д)** 2, 3, 4.

17. Сымонка ніяк не можа адгадаць загадку Міхася Пазнякова, бо літары адгадкі пераблыталіся. Дапамажыце хлопчыку.

Знаходзіцца дома
У сонечны дзень.
А вось у дажджлівы
Гуляць ён ідзе.

А) с, а, р, о, а, п, н. **Б)** ы, ж, к, в, о. **В)** о, в, з, к, а, н.
Г) т, о, к, р. **Д)** ц, я, с, е, м.

18. Вызначце, колькі мяккіх зычных гукаў ва ўсіх словах сказа:

У небе засвяціліся першыя зоркі.

А) 5. **Б)** 6. **В)** 8. **Г)** 10. **Д)** 11.

19. Дадзена слова ***добры***. Выберыце з прыведзеных слоў антонімы да гэтага слова:

1) чужы; 2) благі; 3) спагадлівы;
4) родны; 5) сумны; 6) далёкі.

А) няма антонімаў. **Б)** 1, 2, 6. **В)** 2.
Г) 3, 4, 5. **Д)** 6.